

טו:

עין משפט
נר מצוה

בג א מיי פטיון מהל' סנהדרין הלכה ד סמג עשין קה ועיש' בכ"ח ובפ' י"ח עס הלכה ב:

בד ב מיי עס פטיון הלכה ד ופיה מהל' שבוטות הלכה ב ועיש' בכ"ח:

בה ג מיי פיד מהל' שבוטות הלכה כ:

הגהות הב"ח

(א) גמ' צטלו חייב לא כ"ל וזות ו' נמחק: (ב) רש"י ד"ה וריש לקיש ובי' איכא למימנ' בה התראת ודאי: (ג) ד"ה אולג ובי' יושב בטל כ"ל וזות ו' נמחק: (ד) תוס' ד"ה (צט"א) הניחה ובי' אחר כדי דבור נמי דהלשון משמע שגא לשאל: (ה) בא"ח פי' דשמעתין

דאיכא למימר הא דקאמר הכא דהוי כל ימיו צעמוד והחור משמע שפיר לעולם אף כשגא לצ"ד כ"ל והד"א עס ד"ה מדי הוא ובי' דלריש לקיש לאו שקדמו עשה כ"ל וזות למ"ד נמחק: (ו) בא"ח שקדמו עשה גמי אין לוקין עליו וי"ל: (ז) בא"ח דכי נמי לאו שקדמו עשה שגא: (ח) בא"ח וא"כ כי נמי מזהירין לו ב"ד שיצא ולא יאל לא מחייב: (ט) בא"ח ללאו שקדמיו עשה לוקין דאי אין לוקין משום שניתק ובי' א"כ כיון שגם יראה ללאו יצא היאך לקי ובי' היכי דייק לאו שקדמו עשה ובי' דקאי אדלעיל' כדפי': (י) ד"ה צמא ובי' לאו שמה התראה פי' ולבך לא תני ובי' האם מעל הבנים ואח"כ שחטת דהבם לא לקי משום דהוי התראת ספק דשמא לא ינטל העשה וכל אימת דלא ציטל עשה פטור ואי קשיא אמאי לא לקי הא משכחת לוי ובי' שגבטלו ותי' רש"י: (כ) בא"ח וא"כ כי לא קיים גמי שילוח האם כצ"ד הזהירו לו אמאי לילקי ובי' וי"ל כיון דהשתא מיהא ובי' א"כ יש לנו לומר שלא יקיימנה אח"כ אלא הוא עושה לעולם ובי' והכי נמי אמרינן ובי' כל אחת ואחת דלא הוי התראת ספק דשמא ישאל על מירוח משום דכיון דבשעה שהוא עומד עכשיו הוא עובר יש לנו לומר שלעולם יעמוד כמו שהוא ובי' הכי נמי יש לנו לומר הכא דלעולם לא יקיים העשה: (ל) בא"ח אלף לרשב"ל אמאי: (מ) ד"ה ועבר ובי' וי"ל דמ"מ אינו מתחייב כיון דסמוך להתראה עדיין לא עבר דדוקא גבי מיר ששהה יין ועובר מיד אמרינן דיש:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

^[פירוט]

אלף דוקא כשמקיים העשה אחר שעבר הלאו בתוך כדי דיבור וכן פי' הקונטרס בפרק שילוח הקן (חולין דף קמא). ומיהו קצת קשה דא"כ צריך לפרש הא דקמני מחזיר ואינו לוקה שמחזיר מיד בתוך כדי דיבור אחר הגירושין וכן המשלח ואינו לוקה ולא משמע הכי כלל דהא משמע דמהדר לתקנתא היאך יפטור ממלקות שיחזיר או ישלח ואפי' אחר כדי דיבור נמי (ו) משמע שגא לשאלו עליו לצית דין אם יש לו תקנה דאי דוקא בתוך כדי דיבור הכי הוה ליה למימר אם החזיר אינו לוקה ושמא יש לישב פירוש הקונטרס דשמעתין (ז) דהכא ליכא למימר דשפיר הוי כל ימיו צעמוד והחור דמשמע לעולם אף כשגא לצ"ד כל זמן שצידו להחזיר אפילו מיאן להחזיר כשגא לצ"ד דהא דרשינן ליה מיתורא דכל ימיו דהכי קאמר לא יוכל לשלחה שילוחין שיהו שילוחיה כל ימיו דהיינו צאינו מחזיר כלל:

ס'מ"ד **הוא טעמא אלא דר' יוחנן הא אמר ליה רבי יוחנן לתנא תני ביטלו חייב לא ביטלו פטור.** משמע אצל רבי שמעון בן לקיש דלית ליה קיימו ולא קיימו לית

ליה תירוץ דצעמוד והחור קאי דדריש כל ימיו תהיה לו לאשה ולא ישלחנה וא"ת לילקי גם כי החזירה דהאי אינו לאו הניתק לעשה הוא שקדמו עשה ללאו לריש לקיש דלית ליה דרשה דעמוד והחור קאי ופי' צקונטרס דלריש לקיש לאו שקדמו לעשה ולאו שניתק לעשה שוין ואין לוקין עליו אלא יקיים העשה מיד כשהיזירו לו בית דין להחזירה וקשה לריש לקיש דסבירא ליה לאו שניתק לעשה ולאו שקדמו עשה שוין טמא שגא אל המקדש דמתני' אמאי לקי הרי הוא ניתק לעשה ויקיים העשה כשהיזירו לו צ"ד לנאת מן המקדש כיון דלית ליה לאו שקדמו עשה (א) אין לוקין עליו וי"ל דמייירי שמהיזירין אותו לנאת ואומר שלא יאל ומיד לקי לריש לקיש דסבר קיימו ולא קיימו וא"ת א"כ מאי פריך לעיל כתיבא ותנינא תנינא טמא שגא אל המקדש דלקי ואמאי לא דחי אותה דכי נמי לאו שקדמו (ב) לעשה אין לוקין הכא לקי כשמהיזירין לו צ"ד לנאת והוא אומר שלא יאל ויש לומר דהאי טעמא דפרישנא לא שייך אלא לריש לקיש דאמר קיימו ולא קיימו אצל הכא דמיייתי תנינא היינו אליבא דר' יוחנן דלית ליה ציטלו ולא ציטלו וא"כ כי נמי מזהירין (ג) לא יאל ולא מחייב כיון דעדיין לא ציטל דדומק הוא האי תירוץ ולכן פי' הר"ר שלמה מדריו"ש הניחא למ"ד ציטלו קאי אלתקפתא דלעיל דדייק ממתני' דהטמא הבא אל מקדש דלאו שהקדימו (ט) לעשה לוקין דאי אין לוקין דמשום שניתק לעשה וכל כמה שלא צטלו

חשיב ניתק כל כמה שצידו וא"כ כיון שאם יראה לנאת היאך לקי הא לא שקדמו לעשה לוקין עליו כי נמי אין לוקין משום דחשיב ניתק לעשה הכא לוקין דמשכחת ליה לא קיימו משכנכם למקדש טמא והזהירו לו שינא ואינו יוצא ועוד ראיה להאי פירושא דקאי לעיל כדפי' דאי כפי"ה דפי' דקאי אעמוד והחור קשה דכיון דכל ימיו דרשינן כל ימיו צעמוד והחור קאי א"כ מאי פריך למ"ד קיימו נהי דבשאר לאו הניתק לעשה לקי צשלא קיימו כשהיזירו צ"ד מ"מ הכא גלי קרא דלא לקי כשלא קיימו כיון דהוה צעמוד והחור כל ימיו ומיהו וי"ל דלא מיסתברא ליה להעדיפו משאר לאו הניתק לעשה שצ"ס משום דדרשינן ביה כל ימיו. כך הקשה משי"ח ותירך וי"ע: **במאי** **קא מיפלגי בהתראת ספק** דרבי **יוחנן** **אית ליה שמה התראה וריש לקיש אית ליה לאו שמה התראה.** (י) ופי' לבך לא תני ריש לקיש צטלו חייב כגון שלקח האם מעל הבנים ושחטה דלא לקי משום דהוי התראת ספק ושמא לא יצטל העשה וכל אימת דלא ציטל עשה פטור ולא לקי (י)הוי משכחת ליה התראת ודאי כגון שהתרו צו בשעה שמצטל ותי' רש"י דלעולם צעינן התראה בשעה שעובר על אזהרתו ואפילו היא תלויה בדבר כדאמרינן בשבועות (דף כח:) גבי שמעתא דככרות ולכן לא מצי אחר רצצ"ל צטלו ולא צטלו ולכן אמר קיימו פטור לא קיימו חייב וא"ת (י) לא קיים שילוח האם כשצית דין הזהירו לו לא לילקי דבשעה שעבר התראת ספק היא דשמא יקיים העשה וישלחנה תכף לאחר שנטלה וי"ל דהשתא מיהא עובר בלא תקח האם דהא לא קרי מחוסר מעשה וא"כ יש לנו לומר שלא יקיימנה אם הוא עושה לעולם מה שהוא עושה עתה שלא משלחה שעובר בלאו ואינו מקיים העשה (דהכי נמי אמרינן צנויר שהיה שותה דלוקה על כל אחת (לקמן דף פא.) דלא הוי התראת ספק משום דרשינן ביה כל ימיו. וכן אמר קיימו פטור לא קיימו חייב וא"ת (י) לא קיים שילוח האם כשצית דין הזהירו לו לא לילקי דבשעה שעבר התראת ספק היא דשמא יקיים העשה וישלחנה תכף לאחר שנטלה וי"ל דהשתא מיהא עובר בלא תקח האם דהא לא קרי מחוסר מעשה וי' ליה מחוסר מעשה דכל אימת דלא עשה שום דבר ולא ציטל שום דבר לא ילקה ופ"ה קשה להבין והשתא לא מפרש הש"ס טעמא אמאי לא אמר ר' יוחנן קיימו ולא קיימו כריש לקיש דודאי צטלו ולא צטלו מסתברא טפי ולא הוצרך לומר טעמא אלא (י) רצצ"ל אמאי לא אמר כר' יוחנן : **ועבר** **היום ולא אכלה רשב"א** **אומר פטור** **דהוי התראת ספק.** ואם תאמר למאי דפרישית דאי עומד לעולם כאשר הוא עושה עכשיו עובר ולא הוי התראת ספק א"כ הכא נמי לא הוי התראת ספק ויש לומר (י) מ"מ אינו מתחייב עדיין סמוך להתראה לעבור דדוקא גבי מיר ששהה יין מיד ועובר אמרינן דיש לנו לומר שלא נשאל כאשר אינו נשאל עכשיו:

מיד **הוא טעמא אלא לרבי יוחנן.** מי הוצרך לדרוש כל ימיו צעמוד והחור ר' יוחנן שאמר לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו וקשיא ליה אונס שגירש דקמני אינו לוקה והוצרך לעשותו לאו שניתק לעשה: **האמר ליה רבי יוחנן לפנא.** לקמן תני צטלו חייב לא צטלו פטור. אצל ר"ל דתני קיימו ולא קיימו לא דריש ליה לעמוד והחור אלא לפני הגירושין לומר כל ימיו תהיה לו לאשה ולא ישלחנה ולדידיה לאו שקדמו עשה ולאו שניתק לעשה שוין ואין לוקין עליהן אלא יקיים העשה מיד כשהיזירוהו צ"ד להחזיר: **א"ל מאי קאמר.** אי צקיים תימני פטור בלא קיים תימני חייב ואע"פ שלא ציטל ואי צציטל תימני חיובא על כרחך תימני פטורא בלא ציטל ואע"פ שלא קיים: **ה"ג** **תני צטלו ולא צטלו.** צטל עשה שזה חייב לא צטל עשה שזה פטור: **קיימו ולא קיימו.** קיימו פטור לא קיימו כשאומרין לו קיים מלקין אותו. ורבי יוחנן מוקים לה למתניתין בלאו הניתק לעשה דאילו בלאו שקדמו עשה סבירא ליה דלוקין ולריש לקיש צין ניתק צין קדמו עשה

שוין: **רבי יוחנן סבר התראת ספק שמה התראה.** ואע"ג דכל לא תעשה שניתק לעשה לדבריו התראת ספק היא שהרי כשעובר על הלאו צריך להתרות צו והוא אחר שגמר הלאו צציטול העשה תלוי וכשמתרין צו אל תגרש ספק הוא שמא לא יצטל את העשה להזירה צהנא(ה) ולכשידירה ויצטלנו קאמר דלקי אלמא התראת ספק שמה התראה: **וריש לקיש סבר התראת ספק לא שמה התראה.** הלכן אם היה גמר הלאו תלוי צציטול העשה לא היה לוקה עליו אלא הלאו משגירש נגמר והויא לה התראת ודאי והעשה ניתן להיות תחת המלקות ולכשיצא לצית דין או יקיים או ילקה. ואי קשיא לרבי יוחנן נמי איכא למימר (י) צהתראת ודאי ויתרו צו כשגא לצטל את העשה שהוא עקירת הלאו לעולם התראה בשעה שעובר על אזהרתו צעינן ואפילו היא תלויה בדבר אחר כדאמרינן בשבועות (דף כח:) שבוטה שלא אוכל כבר זו אם אוכל זו אכליה לתנאיה והדר אכליה לאיסוריה התראת ודאי היא אכליה לאיסוריה והדר אכליה לתנאיה הויא התראת ספק אלמא התראה בשעת איסור צעינן ואע"פ שאין הלאו נגמר עד שיאכל את של תנאי: **דאמרי פרוייהו אינו לוקה.** ומיהו טעמיה דמר לאו כי טעמיה דמר: אוכל ולא אכל עבר על שבועתו כשהוא יושב (י) וצטל ואין כלן מעשה והתראת ספק הויא שהרי תלה זמן לשבועתו כל היום: משום

מירוח משום דכיון דבשעה שהוא עומד עכשיו הוא עובר יש לנו לומר שלעולם יעמוד כמו שהוא ובי' הכי נמי יש לנו לומר הכא דלעולם לא יקיים העשה: (ל) בא"ח אלף לרשב"ל אמאי: (מ) ד"ה ועבר ובי' וי"ל דמ"מ אינו מתחייב כיון דסמוך להתראה עדיין לא עבר דדוקא גבי מיר ששהה יין ועובר מיד אמרינן דיש לנו לומר שלא נשאל כאשר אינו נשאל עכשיו: (י) מ"מ אינו מתחייב עדיין סמוך להתראה לעבור דדוקא גבי מיר ששהה יין מיד ועובר אמרינן דיש לנו לומר שלא נשאל כאשר אינו נשאל עכשיו:

מסורת הש"ס

(א) שבוטות כח. (ב) [חולין פא.]. (ג) פסחים סג: שבוטות ג: כח. תמורה ג: לפי [נדלקמן טו.]. (ד) [נדלקמן טו.]. (ה) לפי [הש"ל ד"ה, (ו) רש"א וס"ת הא משכחת, (ז) רש"א מתחיל,

גליון הש"ס

תוס' ד"ה במאי ובי' דה"ג אמרינן בגיור. פי' שנת דף ד ע"א מוס' ד"ה קודם. גיטין דף לג ע"א מוס' ד"ה ופסקיעינו:

מוסף רש"י

דאמרי תרוייהו אינו לוקה. פטור ממלקות בלא משא (פסחים סג:) ומכל מקום חולקין בטעמו של דבר, טעמא דייחיב מר לא יהיב מר, ומר לית לא טעמא דמר, ולקמן מפרש פלוגמיהו (שבועות ג:).

רבינו הגנאל

מאן תני כל לא תעשה שקדמו עשה לוקין עליו ר' יוחנן האמר ר' יוחנן לתנא תני קיימו ולא קיימו. וריש לקיש אמר צטלו ולא צטלו במאי פליגי בהתראת ספק כגון שלקח האם על הבנים ומתרינ בו לא תקחנה ריש לקיש אמר כגון זו התראת ספק היא שיתכן לו אחרי שיקחנה וישלחנה והיכי היא התראת ודאי כגון שגא לשחטה והתרו בו אם תשחט אותה תלקה ושחטה ור' יוחנן אמר אפילו התראה בלקיחה שמה התראה. ואודו לטעמיהו דאיתמר שבוטה שאוכל כבר זה היום ועבר היום ולא אכלה ר' יוחנן ור' שמעון אינו לוקה ר' יוחנן אמר אינו לוקה כר'.

^[1]

מסורת הש"ס

(א) תיר ד. שבעות כא: כד. מעלה יח. (ג) שבעות ג: ספחים פג. פד., (א) [חולין קמא. לעיל טו.], (ד) [עי' במספסת פ"ד], (ס) לקמן יח.; (ו) חולין קכ: ספחים לו: [יבמות עג: מעלה טו.], (ז) [דברים סו.], (ח) [דברים יב.], (ט) [דף טו.], (י) [שמות יב.], (י) [דברים כג.], (ל) צ"ל ממתניתא, (מ) [נע"ע במס' חולין לו. ס"ה מ"ט דרבנן], (ס) רש"י וי"ל,

מוסף רש"י

ואינו צריך להפריש. אלא טען עיניו בַּדּוּ וְהוֹמֵר מִכָּחַן אֵינִי נוֹטֵל וְאוֹכְלִי הוּא בַּעֲלָמָה, דהנזילא מתבירו עליו הראוי, דאמר יתבטל לעני אייתי רחוי דלא הפרישו עם הארץ ויהיבנא לך והכי אמרינן בפרק בתרא דסוטה (מתא) מעשר ראשון ומעשר עני המע"ה (תד"ם יט:), כל שהותא. בכל האיסורין, למכורא. בההרהרא, לא אמרו כויתא. הבלל למשה מסיני, אלא לענין קרבן, דשגגת כרת (שבועות כ"א) ובאכילה כל שהוא כשרא בלאו (מעיקא יח.).

המותר בטהור. בפסח טוהר ויכר (שבועות ג.) אפילו בטהור וכל שכן בטמא (שם ופסחים יג: יד:), והשובר בטמא אינו לוקה. לא המומר משום לא מותר ולא שובר בטמא משום לא משכני (פסחים יד:), לוקה ואינו מושלך.

עזר (חולין קמא). קסבר שלח מעיקרא מנעמ, לא תקח האם אלא שלחנה קודם לקיחה, ואפי"ג דכתיב במר לא תקח, לא למימרא דאם לקחת שלח ויטויו לאו שניתק לעשה, אלא לאו שקדמו עשה הוא (יטעיר טו.). מושלח ואינו לוקה, קסברי שלח אחר לא תקח משמע דכתיב, והוא ליה ניטק לעשה ואם לקחו שלח (שם), דה הכלל כו' אין חייבין עליה. אלא יקיים העשה ויפטר (שם) אלא אם כן לא קיימו טוך די דבור למאן דמני קיימו ולא קיימו, אלא משלח טוך די דבור ואינו לוקה, ואם לא שלח לוקה, וזריך לשלח אחר לקיחה משמע, ולמאן דמני בטלו ולא בטלו, בעי עד שישחוט אומה וחי לא לא לקי (חולין קס"א). ותרומות ירך אלו בכורים. דכתיב בכו יד ולקח הכהן הטעם מידך (פסחים לו:) דבעי הכהת מקום דכתיבי וסמת בטמא והלכת, והתם אשמעינן עשה והכא אשמעינן אזהרת לאו לאוכלן בגזילין, דאילו תרומה ממס קדשי הגבול היא ולא בעי חומה (יבמות עג:).

קורא ואין לריך להפריש. דכיון שקרא עליו שם יאל הכרי מתורת טבל ושאר המעשרות הוא לריך להפריש על כרחך לפי שצריך להפריש ממעשר ראשון תרומת מעשר וליתנה לכהן שהיא צמיחה לזרים ומעשר שני לריך להעלותו לירושלים ולאכלו: **רצנן סברי ודאי טביל**. לפיכך ספיקו לריך להזילאו מדי ספק טבל: **לא נחשדו**. דממונא הוא אין צו איסור אכילה אלא גזל עניים ואיהו לגזל עניים לא חייש: **אפרושי מפריש ליה**. לאפקועי טיבליה נהי דמעשר ראשון לא מפריש דסבר אי מפרישנא ליה בעינא לאפרושי תרומת מעשר מיניה שהוא צמיחה ונותנה לכהן ומעשר שני נמי אי מפרישנא ליה בעינן אסוקיה ומיכליה צירושלים: **מחלוקס בזהב**. שהיא צרייתה: **כך מחלוקס צוו**. דקסבר ר' שמעון בכל האיסורין כל שהוא למכות ולא אמרו כוית אלא לענין קרבן על שגגת כרת והלכה למשה מסיני היא: **בתנאי' עד שלא קרא עליהן**. ארמי אוזב וגו' וצגמרל יליף היכן הוזהר: **קדשי קדשים חוץ לקלעים**. או שאכל קדשי קדשים צומן משכן חוץ לקלעים וצגמרל מפרש היכן מוזהר: **קדשים קלים חוץ לחומה**. אזהרתיה מלא מוכל לאכול בשעריך וגו' וכן מעשר שני. וצגמרל פריך מעשר שני (א) תנא ליה לעיל מעשר שני והקדש שלא נפדו והיינו שאכלו חוץ לחומה בלא פדיון:

המוסרי בטהור אינו לוקה. כדאמר לעיל(ט) בלא הכתוב ליתן עשה אחר לא תעשה כו': **השובר**. ע"ס בטמא כדלמרינן בפסחים (דף פג.) וע"ס לא תשכרו צו' כשכר ולא בפסול: **לוקה ואינו משלח**. קסבר שלח(ט) מעיקרא משמע ואין כאן לאו שניתק לעשה דאפי"ג דכתיב שלח אחר לא תקח לאו למימרא דאם לקחת שלח אלא לא תקח אלא שלחנה קודם לקיחה: **והנמים אומרים משלח ואינו לוקה**. קסברי שלח אחר לקיחה משמע ולאן שניתק לעשה הוא: **גב' זו דברי ר' עקיבא**. מתיניתין דקמני בכורים קרייה מעכבא בזה ר' עקיבא היא שהיה רגיל רבי לקטוס דבריו בצמנה כסתם צמנה מקומות והכי שמיע ליה לר' יוחנן דלית ליה לר' עקיבא קרייה מעכבא בכורים: **הנחה**. לפני המזבח מעכבת בהן **דשנה** בזה קרא (דברים כו) והניחו לפני וגו' (שם) והנחתו לפני וגו': **ונימא זו דברי ר' שמעון**. דהוי ליה לאיתויי סיעתא למילתיה(ט) ממתניתין

דלקמן דשמעינן לר' שמעון בזה דלית ליה כי מתיניתין דקרייה מעכבא בזה: **מאי ר' שמעון**. היכא שמענא ליה דלמר הכי: **וסרומס ירך**. סיפיה דהאי קרא הוא לא מוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותרושך ויצהרך וצכורות צקרך ולאנך וכל מדרך אשר תדר וגדבותיך ותרומת ירך ודריש ר' שמעון לקרא מסיפיה לרישיה דאי הוא דריש ליה מרישיה לסיפיה לא מדריש ליה כי האי גוונא ולקמיה מפרשינא ליה: **תרומת ירך אלו בכורים**. דכתיב (דברים כו) ולקח הכהן הטנא מידך: **אם לאוכל**. בכורים חוץ לחומה לאסור כדמשמע קרא לא מוכל לאכול בשעריך וגו': **קל וחומר ממעשר הקל**. שהרי כתיב בתחלת המקרא מעשר דגנך. ולקמיה מפרש מאי חומר דבכורים ממעשר: **עד שלא קרא עליהן**. ארמי אוזב אצי דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לאיסור אחר הראוי להם: **לפני זריקה שהוא לוקה**. דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לכך שזהו איסור החומר שאסיה יכול לתמו לענין לאו שאין צו אזהרה מפורשת במקום אחר אלא עשה בלבד (שם יב) ודס וצחקי ישפך והדר והצטר תאכל(פסחים עו:)] **קל וחומר מתורה ושלמים**. ולקמיה מפרש מאי חומריה דבכור מתורה ושלמים: **אפילו לאחר זריקה שהוא לוקה**. אם זר הוא שאין הצכור נאכל אלא לכהנים וזו היא אזהרתו וצמקוס אחר עשה הוא דאשכחן בזה אך בכור שור וגו' ובשרס יהיה לך וגו' (במדבר יח): **אם לאוכל לאחר זריקה**. והוא זר קל וחומר מצכור. ולקמיה מפרש מאי חומרל דחטאת מצכור: **חוץ לקלעים**. ואזהרת עשה מנינו בזה צמקוס אחר (ויקרא ו) צמקוס קדוש תאכל בזהר לא מועד:

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

קורא ואין לריך להפריש. דכיון שקרא עליו שם יאל הכרי מתורת טבל ושאר המעשרות הוא לריך להפריש על כרחך לפי שצריך להפריש ממעשר ראשון תרומת מעשר וליתנה לכהן שהיא צמיחה לזרים ומעשר שני לריך להעלותו לירושלים ולאכלו: **רצנן סברי ודאי**

«קורא את השם ואינו צריך להפריש מאי לאו בהא קא מיפלגי דמר סבר ודאי טובלו ומר סבר ודאי אינו טובלו אמר ליה אביי אי הכי אדמיפלגי בספיקו ליפלגו בודאי אלא דכולי עלמא ודאי טובלו והכא בהא קא מיפלגי מר סבר לא נחשדו עמי הארץ על מעשר עני של דמאי כיון דממונא הוא אפרושי מפריש ורבנן סברי כיון וא דמירחא ליה מילתא בלא מפריש: כמה יאכל מן הטבל וכו': אמר רב ביבי אמר רבי שמעון בן לקיש מחלוקת בחטה אבל בקמח דברי הכל כזית ורבי ירמיה אמר רבי שמעון בן

לקיש כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזו תנן אמר להם ר' שמעון אי אתם מודים לי באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב אמרו לו מפני שהיא כברייתה אמר להן אף חטה אחת כברייתה חטה אין קמח לא לדבריהם קאמר להו לדידוי אפילו קמח נמי אלא לדידכו אודו לי מיהת דחטה אחת כברייתה ורבנן יבריית נשמה חשובה חטה לא חשובה תניא כותיה דרבי ירמיה(ט) רבי שמעון אומר כל שהוא למכות לא אמרו כזית אלא לענין קרבן: **בתנאי' האוכל בכורים עד שלא קרא עליהם** יקדשי קדשים חוץ לקלעים יקדשים קלים וימעשר שני חוץ לחומה יהשובר את העצם בפסח הטהור ה"ז לוקה ארבעים אבל המותר ה"בטהור יהשובר בטמא אינו לוקה ארבעים(ט) הנוטל אם על הבנים ירבי יהודה אומר לוקה ואינו משלח וחכמים אומרים ימשלח ואינו לוקה: בזה הכלל כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה אין חייבין עליה: **גב' אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן** זו דברי רבי עקיבא סתימתאה אבל חכמים אומרים(ט) לבכורים הנחה מעכבת בהן קריאה אין מעכבת בהן ולימא זו דברי רבי שמעון סתימתאה הא קא משמע לן דרבי עקיבא כרבי שמעון סבירא ליה מאי ר' שמעון ידתניא יתרומת ירך אלו בכורים אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר הקל ומה מעשר הקל אוכלן חוץ לחומה לוקה בכורים לא כל שכן הא לא בא הכתוב אלא לאוכל מבכורים עד שלא קרא עליהן שהוא לוקה וגדבותיך זו תורה ושלמים אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל בתורה ובשלמים לפני זריקה שהוא לוקה ובכורות זה הבכור אמר ר' שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה ק"ו ממעשר אם לפני זריקה וזה מתורה ושלמים הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל מן הבכור אפי' לאחר זריקה שהוא לוקה בקרך וצאנך זו חטאת ואשם אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר אם לפני זריקה קל וחומר ושלמים אם לאחר זריקה קל וחומר מבכור הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל מחטאת ואשם אפילו לאחר זריקה חוץ לקלעים שהוא לוקה גדריך זו עולה אמר ר"ש מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה ק"ו ממעשר אם לפני זריקה קל וחומר מתורה ושלמים אם לאחר זריקה ק"ו מבכור אם חוץ לקלעים קל וחומר מחטאת ואשם הא לא בא הכתוב אלא

דלקמן דשמעינן לר' שמעון בזה דלית ליה כי מתיניתין דקרייה מעכבא בזה: **מאי ר' שמעון**. היכא שמענא ליה דלמר הכי: **וסרומס ירך**. סיפיה דהאי קרא הוא לא מוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותרושך ויצהרך וצכורות צקרך ולאנך וכל מדרך אשר תדר וגדבותיך ותרומת ירך ודריש ר' שמעון לקרא מסיפיה לרישיה דאי הוא דריש ליה מרישיה לסיפיה לא מדריש ליה כי האי גוונא ולקמיה מפרשינא ליה: **תרומת ירך אלו בכורים**. דכתיב (דברים כו) ולקח הכהן הטנא מידך: **אם לאוכל**. בכורים חוץ לחומה לאסור כדמשמע קרא לא מוכל לאכול בשעריך וגו': **קל וחומר ממעשר הקל**. שהרי כתיב בתחלת המקרא מעשר דגנך. ולקמיה מפרש מאי חומר דבכורים ממעשר: **עד שלא קרא עליהן**. ארמי אוזב אצי דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לאיסור אחר הראוי להם: **לפני זריקה שהוא לוקה**. דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לכך שזהו איסור החומר שאסיה יכול לתמו לענין לאו שאין צו אזהרה מפורשת במקום אחר אלא עשה בלבד (שם יב) ודס וצחקי ישפך והדר והצטר תאכל(פסחים עו:)] **קל וחומר מתורה ושלמים**. ולקמיה מפרש מאי חומריה דבכור מתודה ושלמים: **אפילו לאחר זריקה שהוא לוקה**. אם זר הוא שאין הצכור נאכל אלא לכהנים וזו היא אזהרתו וצמקוס אחר עשה הוא דאשכחן בזה אך בכור שור וגו' ובשרס יהיה לך וגו' (במדבר יח): **אם לאוכל לאחר זריקה**. והוא זר קל וחומר מצכור. ולקמיה מפרש מאי חומרל דחטאת מצכור: **חוץ לקלעים**. ואזהרת עשה מנינו בזה צמקוס אחר (ויקרא ו) צמקוס קדוש תאכל בזהר לא מועד:

לאוכל

אלו הן הלוקין פרק שלישי מכות

ורבנן בריית נשמה חשובה חטה לא חשובה. תימה דצפרק גיד הנשה (חולין דף לו. וטו: ושם) אמרינן שאני גיד דבריה הוא ולא בטיל ואפי"ג דלית ביה נשמה וי"ל דהכי קאמר שאני גיד דבריה הוא וכיון דלמלא מצריית נשמה שפיר הוא צריה ולא נראה דהא נצלה דקא אחי מצריית נשמה ואפי"כ לא הוא צריה אלא על כרחך הטעם תלוי דכל שאוזב שמו כשנחתך הוי צריה וניחא מנצילה שאינו אוזבת שמה שלפעמים אף כשנחתכה קורין אותה נצילה ולכן לא הוי צריה אצל גיד אוזב שמו על ידי שנחתך אצל ק"ק לי(ט) מאי קאמר הכא צריית נשמה חשיבא ליה טלימא דלדבריו דר"ש(ט) אמרי לדיון אפילו נמי אית ביה נשמה לא הוי צריה אלא לדיוך דבריה הוא אוזי לי מיהא דכיון דליכא נשמה דטלה: דלמאי

לקיש כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזה תנן אמר להם ר' שמעון אי אתם מודים לי באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב אמרו לו מפני שהיא כברייתה אמר להן אף חטה אחת כברייתה חטה אין קמח לא לדבריהם קאמר להו לדידוי אפילו קמח נמי אלא לדידכו אודו לי מיהת דחטה אחת כברייתה ורבנן יבריית נשמה חשובה חטה לא חשובה תניא כותיה דרבי ירמיה(ט) רבי שמעון אומר כל שהוא למכות לא אמרו כזית אלא לענין קרבן: **בתנאי' האוכל בכורים עד שלא קרא עליהם** יקדשי קדשים חוץ לקלעים יקדשים קלים וימעשר שני חוץ לחומה יהשובר את העצם בפסח הטהור ה"ז לוקה ארבעים אבל המותר ה"בטהור יהשובר בטמא אינו לוקה ארבעים(ט) הנוטל אם על הבנים ירבי יהודה אומר לוקה ואינו משלח וחכמים אומרים ימשלח ואינו לוקה: בזה הכלל כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה אין חייבין עליה: **גב' אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן** זו דברי רבי עקיבא סתימתאה אבל חכמים אומרים(ט) לבכורים הנחה מעכבת בהן קריאה אין מעכבת בהן ולימא זו דברי רבי שמעון סתימתאה הא קא משמע לן דרבי עקיבא כרבי שמעון סבירא ליה מאי ר' שמעון ידתניא יתרומת ירך אלו בכורים אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר הקל ומה מעשר הקל אוכלן חוץ לחומה לוקה בכורים לא כל שכן הא לא בא הכתוב אלא לאוכל מבכורים עד שלא קרא עליהן שהוא לוקה וגדבותיך זו תורה ושלמים אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל בתורה ובשלמים לפני זריקה שהוא לוקה ובכורות זה הבכור אמר ר' שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה ק"ו ממעשר אם לפני זריקה וזה מתורה ושלמים הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל מן הבכור אפי' לאחר זריקה שהוא לוקה בקרך וצאנך זו חטאת ואשם אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר אם לפני זריקה קל וחומר ושלמים אם לאחר זריקה קל וחומר מבכור הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל מחטאת ואשם אפילו לאחר זריקה חוץ לקלעים שהוא לוקה גדריך זו עולה אמר ר"ש מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה ק"ו ממעשר אם לפני זריקה קל וחומר מתודה ושלמים אם לאחר זריקה ק"ו מבכור אם חוץ לקלעים קל וחומר מחטאת ואשם הא לא בא הכתוב אלא

דלקמן דשמעינן לר' שמעון בזה דלית ליה כי מתיניתין דקרייה מעכבא בזה: **מאי ר' שמעון**. היכא שמענא ליה דלמר הכי: **וסרומס ירך**. סיפיה דהאי קרא הוא לא מוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותרושך ויצהרך וצכורות צקרך ולאנך וכל מדרך אשר תדר וגדבותיך ותרומת ירך ודריש ר' שמעון לקרא מסיפיה לרישיה דאי הוא דריש ליה מרישיה לסיפיה לא מדריש ליה כי האי גוונא ולקמיה מפרשינא ליה: **תרומת ירך אלו בכורים**. דכתיב (דברים כו) ולקח הכהן הטנא מידך: **אם לאוכל**. בכורים חוץ לחומה לאסור כדמשמע קרא לא מוכל לאכול בשעריך וגו': **קל וחומר ממעשר הקל**. שהרי כתיב בתחלת המקרא מעשר דגנך. ולקמיה מפרש מאי חומר דבכורים ממעשר: **עד שלא קרא עליהן**. ארמי אוזב אצי דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לאיסור אחר הראוי להם: **לפני זריקה שהוא לוקה**. דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לכך שזהו איסור החומר שאסיה יכול לתמו לענין לאו שאין צו אזהרה מפורשת במקום אחר אלא עשה בלבד (שם יב) ודס וצחקי ישפך והדר והצטר תאכל(פסחים עו:)] **קל וחומר מתורה ושלמים**. ולקמיה מפרש מאי חומריה דבכור מתודה ושלמים: **אפילו לאחר זריקה שהוא לוקה**. אם זר הוא שאין הצכור נאכל אלא לכהנים וזו היא אזהרתו וצמקוס אחר עשה הוא דאשכחן בזה אך בכור שור וגו' ובשרס יהיה לך וגו' (במדבר יח): **אם לאוכל לאחר זריקה**. והוא זר קל וחומר מצכור. ולקמיה מפרש מאי חומרל דחטאת מצכור: **חוץ לקלעים**. ואזהרת עשה מנינו בזה צמקוס אחר (ויקרא ו) צמקוס קדוש תאכל בזהר לא מועד:

לאוכל

יז.

ורבנן בריית נשמה חשובה חטה לא חשובה. תימה דצפרק גיד הנשה (חולין דף לו. וטו: ושם) אמרינן שאני גיד דבריה הוא ולא בטיל ואפי"ג דלית ביה נשמה וי"ל דהכי קאמר שאני גיד דבריה הוא וכיון דלמלא מצריית נשמה שפיר הוא צריה ולא נראה דהא נצלה דקא אחי מצריית נשמה ואפי"כ לא הוא צריה אלא על כרחך הטעם תלוי דכל שאוזב שמו כשנחתך הוי צריה וניחא מנצילה שאינו אוזבת שמה שלפעמים אף כשנחתכה קורין אותה נצילה ולכן לא הוי צריה אצל גיד אוזב שמו על ידי שנחתך אצל ק"ק לי(ט) מאי קאמר הכא צריית נשמה חשיבא ליה טלימא דלדבריו דר"ש(ט) אמרי לדיון אפילו נמי אית ביה נשמה לא הוי צריה אלא לדיוך דבריה הוא אוזי לי מיהא דכיון דליכא נשמה דטלה: דלמאי

לקיש כמחלוקת בזו כך מחלוקת בזה תנן אמר להם ר' שמעון אי אתם מודים לי באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב אמרו לו מפני שהיא כברייתה אמר להן אף חטה אחת כברייתה חטה אין קמח לא לדבריהם קאמר להו לדידוי אפילו קמח נמי אלא לדידכו אודו לי מיהת דחטה אחת כברייתה ורבנן יבריית נשמה חשובה חטה לא חשובה תניא כותיה דרבי ירמיה(ט) רבי שמעון אומר כל שהוא למכות לא אמרו כזית אלא לענין קרבן: **בתנאי' האוכל בכורים עד שלא קרא עליהם** יקדשי קדשים חוץ לקלעים יקדשים קלים וימעשר שני חוץ לחומה יהשובר את העצם בפסח הטהור ה"ז לוקה ארבעים אבל המותר ה"בטהור יהשובר בטמא אינו לוקה ארבעים(ט) הנוטל אם על הבנים ירבי יהודה אומר לוקה ואינו משלח וחכמים אומרים ימשלח ואינו לוקה: בזה הכלל כל מצות לא תעשה שיש בה קום עשה אין חייבין עליה: **גב' אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן** זו דברי רבי עקיבא סתימתאה אבל חכמים אומרים(ט) לבכורים הנחה מעכבת בהן קריאה אין מעכבת בהן ולימא זו דברי רבי שמעון סתימתאה הא קא משמע לן דרבי עקיבא כרבי שמעון סבירא ליה מאי ר' שמעון ידתניא יתרומת ירך אלו בכורים אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר הקל ומה מעשר הקל אוכלן חוץ לחומה לוקה בכורים לא כל שכן הא לא בא הכתוב אלא לאוכל מבכורים עד שלא קרא עליהן שהוא לוקה וגדבותיך זו תורה ושלמים אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל בתורה ובשלמים לפני זריקה שהוא לוקה ובכורות זה הבכור אמר ר' שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה ק"ו ממעשר אם לפני זריקה וזה מתורה ושלמים הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל מן הבכור אפי' לאחר זריקה שהוא לוקה בקרך וצאנך זו חטאת ואשם אמר רבי שמעון מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה קל וחומר ממעשר אם לפני זריקה קל וחומר ושלמים אם לאחר זריקה קל וחומר מבכור הא לא בא הכתוב אלא ללאוכל מחטאת ואשם אפילו לאחר זריקה חוץ לקלעים שהוא לוקה גדריך זו עולה אמר ר"ש מה בא זה ללמדנו אם לאוכלן חוץ לחומה ק"ו ממעשר אם לפני זריקה קל וחומר מתודה ושלמים אם לאחר זריקה ק"ו מבכור אם חוץ לקלעים קל וחומר מחטאת ואשם הא לא בא הכתוב אלא

דלקמן דשמעינן לר' שמעון בזה דלית ליה כי מתיניתין דקרייה מעכבא בזה: **מאי ר' שמעון**. היכא שמענא ליה דלמר הכי: **וסרומס ירך**. סיפיה דהאי קרא הוא לא מוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותרושך ויצהרך וצכורות צקרך ולאנך וכל מדרך אשר תדר וגדבותיך ותרומת ירך ודריש ר' שמעון לקרא מסיפיה לרישיה דאי הוא דריש ליה מרישיה לסיפיה לא מדריש ליה כי האי גוונא ולקמיה מפרשינא ליה: **תרומת ירך אלו בכורים**. דכתיב (דברים כו) ולקח הכהן הטנא מידך: **אם לאוכל**. בכורים חוץ לחומה לאסור כדמשמע קרא לא מוכל לאכול בשעריך וגו': **קל וחומר ממעשר הקל**. שהרי כתיב בתחלת המקרא מעשר דגנך. ולקמיה מפרש מאי חומר דבכורים ממעשר: **עד שלא קרא עליהן**. ארמי אוזב אצי דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לאיסור אחר הראוי להם: **לפני זריקה שהוא לוקה**. דאם אינו ענין חוץ לחומה תנהו ענין לכך שזהו איסור החומר שאסיה יכול לתמו לענין לאו שאין צו אזהרה מפורשת במקום אחר אלא עשה בלבד (שם יב) ודס וצחקי ישפך והדר והצטר תאכל(פסחים עו:)] **קל וחומר מתורה ושלמים**. ולקמיה מפרש מאי חומריה דבכור מתודה ושלמים: **אפילו לאחר זריקה שהוא לוקה**. אם זר הוא שאין הצכור נאכל אלא לכהנים וזו היא אזהרתו וצמקוס אחר עשה הוא דאשכחן בזה אך בכור שור וגו' ובשרס יהיה לך וגו' (במדבר יח): **אם לאוכל לאחר זריקה**. והוא זר קל וחומר מצכור. ולקמיה מפרש מאי חומרל דחטאת מצכור: **חוץ לקלעים**. ואזהרת עשה מנינו בזה צמקוס אחר (ויקרא ו) צמקוס קדוש תאכל בזהר לא מועד:

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל

לאוכל